

Aan: Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
T.a.v. de gedeputeerde E. Stigter voor Klimaat en Energie

Onderwerp: Fundamentele bezwaren tegen de Concept-RES NHN

Datum: 19 november 2020

Realistische fotocompilatie: beeld vanaf de Westfriese Zeedijk, links Krabbendam, rechts Zijpersluis

Geacht college,

Als inwoners van Krabbendam in de gemeente Schagen hebben wij bij de gemeenten Schagen en Bergen bezwaren ingebracht tegen de voornemens om in het kader van de Concept-RES NHN extreem hoge windturbines in onze woonomgeving te plaatsen. Hieraan ten grondslag ligt fundamentele kritiek op keuzes die in de RES NHN dreigen te worden gemaakt. Wij lichten dit toe in de twee *bijgevoegde notities*. Het gaat kortweg om het volgende.

Er wordt vooral gekozen voor windparken op land met extreem hoge windturbines. De impact hiervan op landschap, leefbaarheid en gezondheid zal disproportioneel negatief zijn. Deze keuze is daarom niet-duurzaam. Bovendien zijn de geplande windturbines volstrekt overbodig voor het behalen van de Nederlandse klimaatdoelen.

Negatieve impact

Extreem hoge windturbines gaan alle proporties te buiten. Zij verminken het hoogwaardige landschap van duinen, polder en West-Friese Omringdijk. De beschermde status van de Omringdijk als provinciaal landschappelijk monument wordt genegeerd alsook de natuurwaarden van het Bijzonder Provinciaal Landschap (PBL).

Leefbaarheid wordt gedegradeerd. Mensen in en rond Windpark Wieringermeer zetten hun huis al te koop omdat zij de omgeving nu onbewoonbaar vinden. De visuele impact, ook 's avonds, als de felle rode lichten aan gaan, veroorzaakt stress.

De gezondheid wordt verder aangetast door het typische geluid van windreuzen. Hun hinderlijk ritmisch geluid is op grote afstand hoorbaar, vooral in stil landelijk gebied. Het laagfrequente en infrason geluid dringt gemakkelijk door in woningen en kan zo de slaap verstoren. Tot op 2000 meter van windturbines kunnen zich gezondheidsproblemen opbouwen, zoals blijkt uit recent wetenschappelijk onderzoek; zelfs op grotere afstanden kan het infrason geluid problemen veroorzaken.

De wettelijke geluidnormen voor windturbines lijken te zijn *versoepeld* ten behoeve van de energietransitie, in plaats van *verscherpt* vanwege de gezondheidseffecten van deze windreuzen. Zo kan zich een donker scenario ontwikkelen als de windplannen in de Concept-RES worden doorgezet.

Volstrekt onnodig

Het wrange is dat de geplande windturbines helemaal niet nodig zijn. De (opmerkelijk hoge) ambitie van NHN kan worden verwezenlijkt zonder één extra windmolen op land. NHN kan in haar energiebehoefte voorzien met wind op zee, zon op land, zon op IJsselmeer en Markerwaard, en aardgas met CO₂-opslag als transitievorm. Daarnaast kan biomassa worden toegepast, onder andere uit afval van de voedselproductie.

Biomassa is geen transitievorm, zoals de Concept-RES ten onrechte poneert. Het zou juist als een strategische component in de energietransitie moeten worden gezien, omdat biomassa een vorm is van groene energieopslag. Biomassa is een veelzijdig begrip dat meerdere bio-bronnen, bio-producten en conversietechnologieën omvat. Het duurzaam aanwenden van biomassa vraagt daarom om innovatieve slagkracht.

Ook op landelijk niveau geldt dat de doelstelling voor broeikasgasreductie in de stroomvoorziening kan worden gehaald met andere groene stroom-oplossingen. Zie het rapport 'Klein land, grote keuzes – ruimtelijke ordening richting 2050' van DenkWerk:

We zijn pas op een tiende van de energietransitie.

Voor een zelfvoorzienend duurzaam energiesysteem dat vooral steunt op binnenlandse wind- en zonne-energie is ongeveer 25% van het totale Nederlandse landoppervlak nodig (meer dan een derde van de landbouwgrond, en bovenop windenergie op zee en zonne-energie op bebouwing). Dat is onwenselijk en onrealistisch.

Nederland wil in 2020 al 20% meer windmolens per km² hebben geïnstalleerd dan waar Duitsland nu op vastloopt.

Wel groen, niet duurzaam

Hoge windturbines in de woonomgeving zijn wel groen (*planet*) en profijtelijk voor de windbranche (*profit*), maar brengen onevenredig hoge welzijnskosten met zich mee (*people*). Dit maakt wind op land met extreme turbines niet-duurzaam, want duurzaamheid impliceert niet alleen dat de ontwikkeling ecologisch (*planet*) en economisch (*profit*) verantwoord is, maar ook sociaal (*people*).

Ook plannen voor financiële participatie of compensatie zijn niet sociaal, maar eerder antisociaal, omdat leefbaarheid en gezondheid dan feitelijk 'te koop' zijn als een doekje voor het bloeden (dat gewoon doorgaat).

Kortgezegd leidt de keuze voor wind op land niet tot duurzame ontwikkeling, maar tot duurzame ontwrichting.

Mogelijk verkeerde keuzes voor 2030

De huidige focus op 2030 zonder consistente visie op het energiesysteem in 2050 (opwek, opslag, eindgebruik, infrastructuur, enz.) kan leiden tot suboptimale keuzes die later kostbare correcties vereisen (zoals nu bij de geforceerde uitfasering van kolencentrales). De vraag wordt straks: blijven we deze duurzame ontwrichting accepteren of komt er een heroverweging – afgedwongen door de politiek of de rechter – die leidt tot grootschalige sanering van windparken? Want niet-duurzaam betekent onhoudbaar.

Oproep aan de provincie

De provincie wordt opgeroepen:

- om het provinciale beschermingsbeleid inzake de Omringdijk en het PBL te handhaven;
- om recent wetenschappelijk inzicht over gezondheidseffecten van windturbinegeluid serieus te nemen en bij de rijksoverheid te pleiten voor een verantwoorde normstelling;
- om mens en welzijn echt duurzaam te waarderen door af te zien van dit soort windplannen en beschikbare alternatieven toe te passen.

Aangezien de regio NHN nu al meer dan het dubbele van het quotum groene stroom opwekt dan het Klimaatakkoord vereist, is er alle ruimte om goed doordachte, duurzame voorstellen te ontwikkelen. Er is geen reden om deze haastig gemaakte ontwrichtende windplannen door te zetten in RES 1.0.

Wij hopen dat u het fundament onder de RES NHN echt duurzaam wilt maken. Gaarne willen wij hierover het gesprek met u aangaan.

Hoogachtend,

Three handwritten signatures in blue ink are displayed horizontally. The first signature on the left is 'J. Sint', the middle one is 'A. Moerkerken', and the one on the right is 'F.G.M. Niele'.

J. Sint, A. Moerkerken en F.G.M. Niele

Namens de werkgroepen Natuurlijk Krabbendam, Burgervlotbrug en Polder F van de Stichting Kritisch Platform Ontwikkeling de Zijpe

Bijlagen:

1. Notitie 'Windturbinegeluid: knelpunt in de energietransitie'
2. Notitie 'Duurzame ontwrichting door windenergie'